

Årsrapport for Meeqqat Inuusuttullu pillugit Siunnersuisarfik (Misi) – 2019

Misi arbejder ud fra:

- *"Inatsisartutlov nr. 16 af 3. december 2012 om pædagogisk udviklende tilbud til børn i førskolealderen", hvor der under § 5. Stk. 3 nummer 4 står: "Kommunen har endvidere det overordnede ansvar for varetagelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning".*
- *"Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen" hvor der i § 38, nummer 4, står: "Det påhviler kommunalbestyrelsen, jf. §43 stk. 1, at sørger for pædagogisk-psykologisk rådgivning".*

Derudover omhandler § 15 "Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand". Hertil er lavet: *"Selvstyrets bekendtgørelse nr. 21 af 8. december 2017 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen"*. Her bliver der henviset til "Rådgivningen" som er enheden der foretager pædagogisk-psykologisk rådgivning.

- PPR aftalen, som er indgået mellem KANUKOKA på vegne af Kommunalbestyrelserne i Grønland, omhandler udlægning af Pædagogisk – Psykologisk Rådgivning samt vidtgående specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i folkeskolen til kommunerne (fra Selvstyret) med virkning fra 1. januar 2012.

Hvad er Misi-Sermersooq?

Misi er "Rådgivningscenter om børn og unge", som har til huse i Nuuk, men betjener hele Kommuneqarfik Sermersooq. Misis kerneydelse er pædagogisk-psykologisk rådgivning, hvor Misi arbejder konsultativt og ud fra et systemisk grundlag. Misis fornemste opgave er at bidrage til, at de voksne, som har ansvaret for børnene får tilstrækkelig viden og redskaber til, at sikre børnenes læring, trivsel og udvikling. Derfor kan man som forældre/omsorgsperson (herefter forældre) eller fagperson henvende sig til Misi, hvis man har brug for viden eller råd inden for pædagogik og psykologi.

Personalesituation

Ultimo 2019 bestod Misi af: En rådgivningschef, fem psykologer, fire børne- og ungekonsulenter, samt en tale-hørepedagog. Misi har i halvdelen af 2019 haft en vakant stilling som tale-hørepedagog, da Misi ikke har kunnet få stillingen besat.

Arbejdsopgaver i Misi bliver beskrevet herunder.

De forgangne år har der været en del udskiftninger i ledelsen, samt i personalegruppen og derfor har Misi tidligere brugt meget tid, energi og ressourcer på at indkøre/oplære nye medarbejdere. Medarbejdergruppen er pt. et stabilt og et ressourcestærkt team, Misi har fremadrettet et stort

fokus på tilbyde gode udviklingsmuligheder for medarbejderne, som en del af en fastholdelsesstrategi.

Henvendelser til Misi-Sermersooq

De fleste henvendelser til Misi sker via mail, hvor pædagogisk personale, lærere eller forældre udfylder et henvendelseskema og sender dette til Misi. Det betyder, at Misi kan få henvendelser fra Heldagsskolen, 9 byskoler og 8 bygdeskoler, hvor der i alt er ca. 3200 elever. Derudover er der ca. 1300 børn i Kommuneqarfik Sermersooq, som er registreret i hhv. 7 vuggestuer, 6 børnehaver, 15 integrerede institutioner, 3 private institutioner, 6 dagplejere og 4 legestuer. Desuden er der 9 skolepasninger/fritidsordninger og klubber (AKO) og 8 klubber i bygderne, som Misi også kan få henvendelser fra.

Ydermere kan pædagogisk personale fra børnehjem og elevhjem samt alle forældre i Kommuneqarfik Sermersooq henvende sig til Misi. Forældrene har også mulighed for at kontakte Misi via telefon eller personligt fremmøde, hvor en Misi medarbejder kan hjælpe med at udfylde et henvendelseskema. Misi har åben rådgivning til forældre hver torsdag i tidsrummet 13.00 – 15.00, hvor forældrene kan møde op eller ringe uden, at have en aftale først.

Opsummerende betyder det, at alle forældre eller fagprofessionelle, som arbejder med børn i alderen imellem 0-18 år, kan få pædagogisk-psykologisk rådgivning i Misi, uden at skulle henvises fra andre instanser.

Rådgivninger i Misi-Sermersooq

Ændring af Misis måde at arbejde på:

Omkring 2015 ændrede Misi måden at arbejde på. Fra at kikke på barnet "som problemet", hvilket ofte direkte udløste en psykologisk kognitiv test, ændrede Misi tankegangen til; *at den som oplever problemet, er den som har problemet*. Det skal forstås sådan, at de voksne omkring barnet, der oplever udfordringen, er dem, som i mange tilfælde kan ændre pædagogikken i hverdagen og hjælpe barnet med den oplevede udfordring.

Da der førhen blev udfyldt et henvendelseskema fra en skole eller institution, skulle skemaet først forbi Sundhedsvæsenet pga. krav om indhentning af eventuelle sundhedsoplysninger. Først derefter blev indstillingen videresendt til Misi. Det betød, at der kunne gå op til et år fra indstillingen blev lavet til Misi modtog den. Alle henvendelser fra forældre skulle gå igennem barnets skole eller daginstitution, hvilket betød, at forældre ikke selv kunne lave henvendelser til Misi omkring rådgivning/undersøgelser, som de kan i dag.

Før 2015 var indstillinger til Misi et 10 sider langt skema, hvor henvender beskrev de udfordringer denne oplevede ved barnet, dette uden at tage hensyn til systemet omkring barnet. Der var heller ikke fokus på, hvilke pædagogiske tiltag de voksne omkring barnet kunne ændre i hverdagen, før en kognitive test blev foretaget, samt manglende fokus på barnets styrkesider i hverdagen. Misis arbejdsgange er blevet ændret, så Misi i dag har et større fokus på pædagogikken, der benyttes i

samspil med barnet, før man eventuelt undersøger om problematikken, der opleves, er en individproblematik iboende barnet.

Når Misi modtager en henvendelse, bliver henvender inviteret ind til rådgivning/samtale, hvor den oplevede problematik bliver undersøgt nærmere. Misi bestræber sig på at indkalde henvender til et møde inden for 1-4 uger. En stor del af henvenders oplevede udfordringer, kan Misi komme med svar og rådgivning til under rådgivningsmødet. Henvender kan direkte efter mødet afprøve de anbefalede pædagogiske tiltag i praksis. Af den grund, prioriterer Misi førstegangsrådgivninger højt, da Misi derfor kan yde pædagogisk-psykologisk rådgivning uden lang ventetid.

Hvis Misi på rådgivningsmødet vurderer, at den oplevede udfordring skal undersøges nærmere, laver Misi en Undersøgelseskontrakt med henvender, som betyder at Misi tilbyder at lave en større undersøgelse af den oplevede problematik. Misi benytter kognitive test ved undersøgelser, men en henvendelse til Misi udløser ikke automatisk en kognitiv test. En kognitiv test er et redskab, som Misi kan bruge til at undersøge barnets kognitive evner, såfremt dette giver mening i forhold til den oplevede problematik. Undersøgelsens formål er at forsøge at besvare henvendes oplevede udfordring(er) og komme med råd og vejledning til, hvordan henvender fremadrettet kan arbejde pædagogisk med barnet.

Statistik

Før 2015:

Som beskrevet ovenfor, så ændrede Misi måden at arbejde på i 2015. Før 2015 blev der ført statistik over antal af indstillinger, som ofte var lig med en kognitiv test. Disse tal er derfor lig med antallet af større undersøgelser, som Misi udførte:

2003: 27

2004: 34

2005: 38

2006: 57

2007: 77

2010: 100

2011: 165

2012: 135

2013: 95

Medio 2014: 70

2015:

Dette var året Misi ændrede måden at arbejde på. Der blev i starten ikke noteret statistik over afholdte rådgivninger, men antallet af rådgivninger var så få, at én medarbejder fra Misi kunne sidde med til alle rådgivninger og samtidig havde tid til at lave andre arbejdsopgaver. Misi kan desværre ikke fremskaffe statistik for afsluttede undersøgelser i perioden 2015-2017, da Misi

benyttede et ekstern program mht. venteliste, som Misi ikke længere har adgang til.

2016:

I 2016 har Misi ikke noget samlet tal over antal af rådgivninger, men har noteret 106 rådgivninger til lærere.

2017:

Noteret 151 rådgivningsmøder med lærere.

Noteret 41 rådgivningsmøder med pædagogisk personale.

Noteret 140 rådgivningsmøder med forældre.

I 2017, har Misi-Sermersooq afholdt i alt 332 rådgivninger.

2018:

Noteret 137 rådgivningsmøder med lærere.

Noteret 52 rådgivningsmøder med pædagogisk personale.

Noteret 180 antal rådgivninger med forældre.

I 2018, har Misi-Sermersooq afholdt 369 i alt rådgivninger.

Afsluttet undersøgelser: 62

2019:

Noteret 91 rådgivningsmøder med lærere.

Noteret 50 rådgivningsmøder med pædagogisk personale

Noteret 170 rådgivningsmøder med forældre.

I 2019 har Misi-Sermersooq afholdt 311 i alt rådgivninger.

Afsluttet undersøgelser: 87.

Undersøgelser i Misi

Hvis Misi under rådgivningerne oplever, at henvendes spørgsmål ikke kan besvares, udarbejder Misi nogle undersøgelsesspørgsmål, som forsøges besvaret ved en undersøgelse. En undersøgelse kan foregå på 3 niveauer:

- *Individniveau:* Dette er undersøgelser, hvor Misi udelukkende undersøger enkeltindivider isoleret, uden kontekst. Det vil sige, at det Misi undersøger er *egenskaber*, som Misi antager er helt upåvirket af individets relationer til andre/af konteksten.
- *Relationsniveau:* Dette er undersøgelser af relationer; fx relationen mellem forældre og barn, mellem lærer og elev, mellem to eller flere specifikke elever osv.
- *Organiseringsniveau:* Dette er undersøgelser af større systemer, som et eller flere individer er del af; fx klassemiljø, en familie, en institution eller en skole.

For at kunne besvare undersøgelsesspørgsmålene, har Misi forskellige undersøgelsesmetoder som kan være: Observationer, læsning af faglitteratur, testninger, oplæg, kortere samtaleforløb (eksempelvis kortere forældrerådgivningsforløb) mm.

Efter undersøgelsen vil Misi udarbejde en rapport og derefter fremlægge undersøgelsen for henvender, samt komme med anbefalinger til, hvordan henvender fremadrettet kan arbejde pædagogisk med barnet. Tidsforbrug for en undersøgelse er gennemsnitligt 20-40 arbejdstimer.

Venteliste

Misi har beklageligvis igennem en årerække haft en venteliste til undersøgelser, og Misi har siden 2018 haft stor fokus på at få ventetiden nedbragt, hvilket også er lykkedes.

Ultimo 2017 havde Misi en venteliste på 30 undersøgelser, hvor den undersøgelse som havde ventet i længst tid, havde ventet ca. 1 år.

Ultimo 2018 havde Misi 28 undersøgelser på venteliste, hvor den undersøgelse som havde ventet i længst tid, var ca. 7 måneder.

Ultimo 2019 havde Misi 20 undersøgelser på ventelisten, hvor den undersøgelse som havde ventet i længst tid, var ca. 4 måneder.

Misi vil fremadrettet fortsat have fokus på at formindske ventetiden yderligere, men det kan blive en udfordring, da det kan variere hvor mange henvendelser Misi får fra fagprofessionelle, samt forældre i Sermersooq kommune, og derfor ikke kan planlægges hvor mange rådgivninger og undersøgelser der vil blive i 2020.

Tjenesterejser i Misi

Misi oplever altid at blive godt modtaget af skoler og institutioner under tjenesterejser. Specielt de fagprofessionelle giver stor udtryk for, at de har behov for Misis faglighed og rådgivning. Når Misi er på tjenesterejser afholder Misi åbne rådgivninger til professionelle samt forældre. Misi laver også pædagogiske-psykologiske undersøgelser og tilbyder oplæg til fagpersonale og/eller forældre (emnerne kan variere fra sted til sted, alt efter hvad der er aftalt før afrejse).

I perioden 21.-28. september gæstede rådgivningschefen, 1 psykolog og 2 børne- og ungekonsulenter Paamiut.

I perioden 12.-30. oktober gæstede rådgivningschefen, 2 psykologer, 1 børne- og ungekonsulent og 1 tale-hørerpædagog Tasiilaq. Bygderne Tiniteqilaaq og Isortoq fik besøg af tre fagpersoner i forbindelse med besøg i Tasiilaq by.

Vurdering af Specialundervisning (SP)

Det årlige "SP rul":

Misi vurderer hvert år indstillinger til næste års specialundervisning. I perioden 15. november til 1. december kan alle skoler i Kommuneqarfik Sermersooq indstille elever, som de vurderer, vil have

gavn af specialundervisning for det efterfølgende skoleår.

Vurderingen foretages på baggrund af SP-indstillingen, som skolen har udarbejdet, samt andre relevante oplysninger, der kan bruges i vurderingen. Vurderingen indeholder altid en faglig og pædagogisk anbefaling, hvor der beskrives hvordan man kan fremme elevens læring.

Alle medarbejdere i Misi vurderer indsendte SP-indstillinger i perioden 1. december til og med 31. januar hvert år. Årets SP-rul er et stort koordineringsarbejde for to af Misi's børne- og ungekonsulenter. Vurderingsperioden kræver meget forarbejde og efterbehandling af rullet hvert år. Når Misi har udarbejdet vurderinger og anbefalinger, overdrages disse til Skoleafdelingen, som er instansen, der bevilliger timer til det kommende års specialklasser. Misi har under dette rul vurderet 188 indstillinger.

Ad-hoc SP:

Uden for SP-rullet kan skolerne indstille *-ad hoc-* (2. december – 14. november). Det kan eksempelvis være:

- Hvis der tilflytter elever til kommunen, som ikke allerede er blevet anbefalet eller bevilliget SP, men hvor skolen vurderer, at dette vil være det mest hensigtsmæssige ift. elevens faglige og sociale udvikling.
- Elever, som Misi har lavet en undersøgelse på, hvor der i Misis rapport står, at barnet vil profiterer af specialundervisning.
- Elever, hvor skolelederen har vurderet og besluttet, at eleven ikke kan rummes i stamklassen og akut er blevet flyttet til en SP-klasse, for at varetage barnets tarv.

Ved *ad-hoc* SP indstillinger vurderer Misi elevens behov, som der også står beskrevet under "det årlige SP rul". Misi modtager imellem 20-40 ad hoc SP indstillinger pr. år.

Andre opgaver i 2019

Fokus på forbyggende pædagogisk indsats

Misi har i 2018 haft et ønske om at arbejde mere forbyggende og har fortsat med dette i 2019.

Dette har Misi gjort ved, at give redskaber, fx oplæg, til det pædagogiske personale eller lærere på skolerne. Misi har afholdt nedestående oplæg:

- Misi udarbejdede i 2018 et oplæg, som omhandler "Aktive børn". Begrebet "Aktive børn" dækker over børn, som eksempelvis har en ADHD diagnose eller muligvis kunne kvalificere sig til én. Børn, som har været udsat for omsorgsvigt og derfor kan have svært ved at regulere dem selv. Eller neurotypiske børn ("normale" børn), som har et høj energi niveau. Uanset grunden til høj aktivitet, kan personalet benytte den samme generelle pædagogik. Først blev oplægget afholdt for lederne af daginstitutionerne i Nuuk, hvorefter lederne blev formidlet, at de kunne kontakte Misi, hvis de ønskede oplægget afholdt på deres institution. I 2018 afholdte Misi oplægget i 12 daginstitutioner. I 2019 har Misi igen tilbudt institutionerne dette oplæg, som Misi har afholdt 5 gange.

- Misi har i 2019 udarbejdet oplægget "Positiv udvikling for barnet". Dette oplæg blev først afholdt for Nuuk-bys daginstitutionsledere i medio august. Hertil blev det udmeldt lederne, at de kunne bestille oplægget til deres daginstitution, hvis de ønskede, at Misi afholdt oplægget for personalegruppen eller børnenes forældre. Til personalegruppen varede oplægget tre timer, hvor personalet fik formidlet vigtigheden af deres rolle, hvilke pædagogiske redskaber til relations arbejdet med barnet, der kan benyttes, samt italesat betydningen af tilknytning og mentalisering. Oplægget til forældrene havde en varighed på en time, hvor der blev lagt fokus på vigtigheden af forældrenes opdragelse, grænsesætning, tilknytning og mentalisering over for barnet.

I 2019 har Misi afholdt oplæg til 7 forældreaftener, 8 personalemøder samt 2 ledergruppemøder.

- Misi har i 2019 afholdt oplæg for lærerne på by-skolerne ASK, USK, AHL og KA som omhandlede: "Hvad er Misi og hvordan kan I bruge Misi". Skolen i Paamiut og Tasiilaq har ligeledes fået samme oplæg i forbindelse med Misis tjenesterejse.
- Oplæg til Heldagsskolen, omkring "Ressourceblomsten", som er Kognitiv, Ressourcefokuseret og Anderkendende Pædagogiks metode, som lærerne straks kunne implementere i deres arbejde.

KNR – Nunatta nipaa

Misi-Sermersooq blev i december 2018 kontaktet af KNR, som forhørte sig om Misi ville deltage i en radioudsendelse omhandlende diagnoser. Efterfølgende spurgte KNR om Misi fremadrettet vil deltage i udsendelser som omhandler pædagogik mm. hver 2-3 uge. Dette takkede Misi ja til, og i 2019 har Misi været med i 9 radio udsendelser, hvor der er blevet talt om: Sociale historier, opdragelsesstile, mobning, PTSD hos børn, "at have plads til følelser", konflikthåndtering, konflikttrappen, ordblindhed, straf og belønning i opdragelse af teenager samt skilsmisse og effekten på børn.

Oplæg for svømmehallen

Over to dage, i hhv. september og oktober, var Misi i svømmehallen 'Malik' for at lave oplæg om generel pædagogik for personalet. Svømmehallen Malik ønskede oplægget, da de dagligt har besøg af børn.

Emnet for oplægget til svømmehallen omhandlede "generel pædagogik og konflikthåndtering", der gav medarbejderne værktøjer, som de straks kunne anvende i deres arbejde med børnene, herunder anderkendelse, ros, afledning, struktur og tydelighed.

Administration i Misi

Ifølge lovgivning skal Misi journalisere al post, som indeholder personfølsomme oplysninger.

Udover at Misi skal journalisere alle indkommende og udgående mails omkring dialog om rådgivninger og undersøgelser, skal Misi også besvare og administrere mails fra mange andre instanser. Det kan eksempelvis være indhentning af oplysninger fra andre Misi'er i Grønland, PPR kontorer i Danmark, Sundhedsvæsenet, sagsbehandlere fra Forvaltning for Børn og Familie, Skoleafdelingen samt Dagtilbudsafdelingen mm. I 2019 har Misi journaliseret omkring 5.100 dokumenter.

Underretninger til Forvaltningen for Børn og Familie

I kraft af Misis skærpede underretningspligt, har Misi i 2019 sendt 9 underretninger til Forvaltning for Børn & familie.

Netværksmøder og behandlingsmøder

Misi har i 2019 fået mange invitationer til netværksmøder eller behandlingsmøder fra hhv. lærere, institutioner, sagsbehandler i kommunen samt psykiatrien. Da Misi ikke har ressourcer til at deltage i alle møder, som der inviteres til, må Misi prioritere de møder, hvor der giver mening at Misi deltager. Det gør det eksempelvis, hvis barnet har fået lavet en undersøgelse i Misi inden for det sidste år eller hvis Misi mener at kunne bidrage med andet positivt til barnets udvikling mm.

Workshop med Rådgivningslærerne fra Nuuk by

Misi har i august inviteret rådgivningslærere fra Nuuk til en formiddag i Misi, hvor lærerne blev præcenteret for proceduren for indstilling til specialundervisning, udslusning til stamklasser, omplacering af elever, samt procedure for henvendelser til Misi.

Visioner for de kommende år

Misi-Sermersooq vil de kommende år fortsætte med at tilbyde pædagogisk-psykologisk rådgivning til fagfolk og forældre, som laver henvendelser. Derudover vil Misi fortsætte det målrettede arbejde med at nedbringe ventelisten til undersøgelser. Misis vision for fremtiden er, at nedbringe vores venteliste til 1-2 måneder, men grundet manglende personalemæssige ressourcer, vides det ikke hvornår vi kan nå dette mål. Misi vil fortsætte med at lave tidlig indsats/forbyggende indsatser, som eksempelvis oplæg, hvor professionelles viden opkvalificeres omkring børn og unge; samt tilbyde mere praksisnær rådgivning og have fokus på flere af de arbejdsopgaver, som står nedskrevet i PPR-aftalen. Misi vil fortsat have fokus på at udvikle og forbedre proceduren, skemaer m.m. omkring det årlige SP-rul, hvilket vil betyde en bedre arbejdsproces for hhv. Misi, skolerne og Skoleafdelingen.

Afsluttende

Pædagogisk-psykologiske rådgivningskontorer i hhv. Danmark og Grønland er meget forskellige i de enkelte kommuner afhængigt af, hvordan man generelt har organiseret forvaltningen af opgaver i forhold til børn og unge i kommunen. Misi-Sermersooqs kerneopgaver, *skal opgaver*, som er lovbundne fra Inatsisartut er rådgivning, vurdering til specialundervisning, samt pædagogisk-psykologisk undersøgelser af børn i daginstitutioner og folkeskoler. Det er

Kommunalbestyrelsen i de enkelte kommuner i Grønland, som har det overordnede ansvar for varetagelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, samt SP-vurdering.

I PPR aftalen, med virkning fra 1. januar 2012, som omhandler udlægning af PPR fra Selvstyret til de enkelte kommuner, står der skrevet en række vilkår og forudsætninger for arbejdsopgaver. Misi-Sermersooq varetager på nuværende tidspunkt mange af de forskrivende opgaver i PPR-aftalen. Men grundet manglende ressourcer, og mange arbejdsopgaver i Misi, er Misi nødt til at prioritere Misi de lovbundende *skal opgaver*.

Der har i mange år været en udfordring at få kvalificeret herboende arbejdskraft til stillingerne i Misi. Derfor har der i en lang årrække været udefrakommende arbejdskraft til hhv. børne- og unge konsulent samt psykologstillingerne. Det har dog været en stor udfordring for Misi, når den udefrakommende arbejdskraft, efter en kort årrække, har valgt at returnere til Danmark igen. Det har betydet, at meget viden er gået tabt, samt energi og ressourcer er blevet brugt på rekruttering og oplæring af nye medarbejdere. I 2019 var alle ansatte i Misi personer som enten var lokale eller allerede havde et tilhørsforhold til Grønland. I alt 7 ud af 11 ansatte i Misi er dobbeltsproget (dansk-grønlandsk), imens 4 af de ansatte ikke behersker det grønlandske sprog flydende.

Der er ingen tvivl om, at Misi-Sermersooq er et ressourcestærkt team, som med bedre økonomiske og personalemæssige ressourcer, vil kunne nedbringe ventelisten på undersøgelser yderligere. Derudover vil Misi-Sermersooq også have mulighed for at tilbyde flere arbejdsopgaver som står beskrevet i PPR-aftalen. Ydermere vil Misi kunne tage på flere tjenesterejser i Kommunen, samt udvikle Misis medarbejders kompetencer inden for ny viden og forskning der konstant bliver fornyet. Mere økonomi til kurser og udvikling af nuværende personale, vil også være en strategi til fastholdelse af personale.

Misi, Rådgivningscenter om børn og unge, har den udfordring i forhold til et PPR kontor i Danmark, at der er brug for, at den enkelte medarbejder i Rådgivningsenheden har en stor, bred, viden på mange områder. I Danmark eksisterer flere henvisningsmuligheder. Eksempelvis ved problematikker vedrørende angst, autisme, selvskadende adfærd, skilsmisser, psykiatriske forhold, selvmord, sorg, omsorgsvigt m.v., hvor PPR kontorer i Danmark kan henvise til. I kommunerne i Grønland er der ikke de samme muligheder og derfor får Misi-Sermersooq ofte henvendelser, hvor anden rådgivning, end pædagogisk-psykologisk rådgivning, som er Misi-Sermersooqs primære opgave, bliver nødvendig at tilbyde.

Yderligere oplysninger kan indhentes hos undertegnede

Laila Skydsbjerg Skytte
Rådgivningschef i Misi

